

Az unitárius egyház Képviselő Tanácsa 1247—1930. számú határozatával a vallástanítás kézikönyvéül elfogadta. Engedélyezve a közoktatás- és vallásügyi minisztérium 547—1930. Cons. Perm. számú rendeletével.

UNITÁRIUS KIS TÜKÖR

AZ UNITÁRIUS EGYHÁZ TÖRTÉNELME,
HITELVEI, SZERTARTÁSAI
ÉS ALKOTMÁNYA

IRTA:

FERENCZ JÓZSEF

UNITÁRIUS PÜSPÖK

ÁTDOLGOZTA:

VÁRI ALBERT

VALLÁSTANÁR

NYOMTATTA A CORVIN KÖNYVNYOMDA CLUJ-KOLOZSVÁR
1930.

ELŐSZÓ.

Az „Unitárius Kis Tükör“, mely az unitárius egyház történelmét, hitelveit, alkotmányát és szertartásait foglalja magában, először 1875-ben jelent meg. Írója *Ferencz József* akkori kolozsvári lelkész, kit a következő évben püspökké választottak. Az a cél lebegett az író előtt, hogy olyan könyvet adjon át a nagy nyilvánosságnak, amelyből mindazok, akik érdeklődnek az unitárius vallás és egyház iránt, megfelelő képet alkothatnak maguknak. Azonban a szükség más célt is jelölt meg e könyv számára. Középiskoláinkban vallástani kézikönyv lett s mint ilyen, azóta állandóan használatban van. Három kiadást ért meg. Az író minden kiadásnál átdolgozta, módosította, de mégis állandóan érzett rajta az, hogy eredetileg nem tankönyvnek készült.

Az 1927-ik évre már a harmadik kiadás is elfogyott. Egyfelől ez a körülmény, másfelől az a tény, hogy egyházi alkotmányunk a harmadik kiadás óta újabb változásokon ment keresztül, végül a bekövetkezett román impériummal az állam és egyház viszonya is megváltozott: mindezek a műnek egy újabb kiadását tették szükségessé. Az új kiadásnak sajtó alá rendezését a nagynevű író betegsége és 1928 február 19-én bekövetkezett halála miatt nem végezhetette be. Azért az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa 170—1928. szám alatt alólírottat bizta meg, hogy az „Unitárius Kis Tükör“ c. művet dolgozza át és készítse elő újabb kiadásra.

Amikor eme megbízás alapján munkához kezdtem, akkor láttam, hogy a művet egészen új beosztás alapjára kell helyezni; hogy kiadása óta sok történelmi adat került felszínre, amit egy újabb kiadás nem nélkülözhet; hogy a külső viszonyok változása folytán egészen más szempontok kell, hogy benne érvényesüljenek. Bár a legteljesebb kegyelet érzésével vettem kezembe a könyvet, melyet előbb mint tanuló s azután mint lelkész és tanár évek hosszú során nagy szeretettel forgattam: mégis be kellett látnom, hogy az egyszerű

átdolgozás nem felel meg annak a közszükségnek, amelyet ez a mű még ezidő szerint is pótolni hivatva van; hogy a nagynevű író emlékéhez is méltóbban cselekszem, ha nem szolgálai utánzója leszek, hanem az ő nyomdokain járva, önálló munkát végzek. Ezért van, hogy az „Unitárius Kis Tükör“ ezen kiadása egészen új formában kerül az olvasóközönség elébe.

Távol legyen tőlem még a gondolata is annak, hogy a könyvet ezen alakjában tökéletesnek mondjam. De addig is, amíg az unitárius egyház története rendszeresen fel lesz dolgozva úgy is, mint általános tájékoztató, úgy is, mint vallástani kézikönyv, hiányt pótol. Én hálás köszönetet mondok az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának, hogy nagybecsű megbizásával alkalmat adott arra, hogy szeretett egyházam történetével behatóbban foglalkozzam és hálás köszönetet mondok dr. *Boros György* püspök, *Csifó Salamon* és *Kelemen Lajos* tanár uraknak, hogy kéziratomat átolvasni szivesek voltak.

Fogadják az olvasók ezt a kiadást is avval a meleg szeretettel, amellyel az előző kiadásokat minden alkalommal körülvették s ezt a művet, mondhatni, az unitárius egyház szimbolumává avatták.

Kolozsvárt, 1930. július havában.

VÁRI ALBERT
vallástanár.